

Onderwerp

Beantwoording vragen Follow the Money over Lelystad Airport

Kern mededeling:

Omroep Flevoland en Follow the Money doen naar aanleiding van de Flevopitch onderzoek naar de kosten van de uitbreiding van Lelystad Airport en waar dit geld aan is besteed.

Op 24 maart heeft de provincie hiervoor een vragenlijst ontvangen.

Mededeling:

De beantwoording van de vragen door de provincie Flevoland, zoals op 30 april toegestuurd aan Follow the Money en Omroep Flevoland, is bijgevoegd. Omdat het presenteren van de gemaakte kosten een geringe informatiewaarde kent, lichten wij in de beantwoording toe wat de rol van de provincie is, welke activiteiten wij hebben ontplooid en ook met welke reden die activiteiten zijn uitgevoerd. Wij zijn van mening dat deze uitgebreide beantwoording een evenwichtig beeld geeft.

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
Kosten van de provincie Flevoland voor de uitbreiding van Lelystad Airport; Naar aanleiding van vragen Follow the Money	2589679	Ja

Ter inzage in de leeskamer

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
		Tot

Registratienummer

2601517

Datum

30 april 2020

Afdeling/Bureau

GE

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Reus, J. de

Ter kennisname aan PS en
burgerleden

Kosten van de provincie Flevoland voor de uitbreiding van Lelystad Airport Naar aanleiding van vragen *Follow the Money*

Leeswijzer

Follow the Money heeft de provincie gevraagd inzicht te geven in de kosten die zijn gemaakt sinds 2009 en die gerelateerd zijn aan de luchthavenontwikkeling. Omdat het presenteren van de gemaakte kosten een geringe informatiewaarde kent, licht de provincie graag toe wat de rol van de provincie is, welke activiteiten zij heeft ontplooid en ook met welke reden die activiteiten zijn uitgevoerd. Dit in de veronderstelling dat daarmee een evenwichtige voorstelling van zaken wordt gegeven.

Inleiding

Provincie Flevoland ondersteunt de doorontwikkeling van Lelystad Airport naar een internationale luchthaven, want dit is in het belang van de economische kracht van de Metropoolregio Amsterdam en levert duizenden banen op voor de regio.

Sinds het advies van de Alderstafel over de ontwikkeling van de luchtvaart en hiermee ook Lelystad Airport in 2008, ondersteunt de provincie de gebiedsontwikkeling en daarmee de uitvoering van de bestaande afspraken die volgen uit het nieuwe (landelijke) Luchthavenbesluit over de groei van Lelystad Airport tot maximaal 45.000 vliegbewegingen, waaronder geen nacht-of vrachtluchten. Deze gebiedsontwikkeling biedt economische kansen, maar we bewaken ook een goede inpassing in de Flevolandse leefomgeving met oog voor gezondheid en milieuaspecten. Ook bepleiten we actief een goede inpassing van de routes in het Flevolandse luchtruim. We maximaliseren de economische effecten van de luchthaven (o.a. werkgelegenheid, talentontwikkeling, onderwijs) en ondersteunen de ambitie om uit te groeien tot duurzaamste luchthaven van Europa. We zetten ons in voor een hoogwaardige openbaarvervoerverbinding (OV) naar de luchthaven en innovaties op het gebied van OV. Daarnaast geven we uitvoering aan smart mobility. Duurzame ontwikkeling, innovatie en hoogwaardigheid zijn ook de sleutelbegrippen voor het bedrijventerrein Lelystad Airport Businesspark. Via de gezamenlijke inzet met de gemeenten Almere en Lelystad in Lelystad Airport Businesspark bevorderen we de vestiging van bedrijven en de ontwikkeling van werkgelegenheid in de luchtvaartsector. Bovenstaande blijkt uit het coalitieakkoord 2019-2023 en de voorgaande coalitieakkoorden.

Daarnaast faciliteert de provincie de doorontwikkeling van Lelystad Airport door de realisatie van een nieuwe provinciale weg die vanaf de bestaande Larserweg langs de nieuwe terminal loopt en een tweede aansluiting op de A6 zal geven. Tot slot is communicatie belangrijke bij de doorontwikkeling van de luchthaven.

Een aantal van bovenstaande punten volgt ook uit het werkprogramma van Alderstafel Lelystad, waaronder de landzijdige ontsluiting en ruimtelijke inpassing.

Hieruit volgen globaal de volgende activiteiten van de provincie:

1. Goede inpassing in de Flevolandse leefomgeving met oog voor gezondheid en milieuaspecten
2. Goede inpassing van de routes in het luchtruim boven Flevoland
3. Maximaliseren economische effecten van de luchthaven (o.a. werkgelegenheid, talentontwikkeling, onderwijs)
4. Ondersteunen ontwikkeling duurzame luchthaven
5. Landzijdige bereikbaarheid, waaronder verbindingsweg naar de A6, hoogwaardige OV-verbinding en geschikt maken fietsverbinding voor elektrische fietsen
6. Communicatie
7. Vestiging van bedrijven op Lelystad Airport Businesspark, die bijdragen aan het hoogwaardige en duurzame karakter
8. Kosten ambtelijke inzet (uren)
9. Nog te verwachten kosten

Hieronder gaan we verder in op deze activiteiten.

Deze activiteiten, passend en aansluitend bij jarenlang landelijk beleid, hebben eraan bijgedragen dat de provincie klaar is voor opening van Lelystad Airport.

1. Goede inpassing in de Flevolandse leefomgeving

→ Totale provinciale bijdrage: € 692.000 (afgerond op duizenden euro's)

De provincie werkt samen met gemeenten, omwonende agrariërs, luchthaven, kennisinstellingen en leden van de Commissie Regionaal Overleg Lelystad aan (deels bovenwettelijke) monitoring en onderzoeken naar geluidproductie, geluidhinderklachten, milieueffecten en fauna.

Geluidinformatienetwerk

In 2018 is opdracht verstrekt voor het opzetten van een geluidinformatienetwerk. De provincie bouwt samen met het merendeel van de Flevolandse gemeenten en Lelystad Airport een geluidinformatienetwerk waarmee de verandering van de geluidbelasting vanwege de uitbouw van luchthaven Lelystad wordt gemonitord. Het realiseren van een gezamenlijke website inclusief een aantal standaard analyses, maken hiervan onderdeel uit.

De Commissie Regionaal Overleg Luchthaven Lelystad heeft de provincie op 9 oktober 2017 gevraagd de coördinatie voor haar rekening te nemen. De opdracht bestaat hiermee uit het ontwikkelen en beheren van een presentatie- en analysemodulen en uit het plaatsen en beheren van 9 microfoons voor een periode van 4 jaar. De totale opdrachtsom bedraagt € 217.910, en is als volgt verdeeld over de jaren:

- 2018 - € 25.000;
- 2019 - € 70.545;
- 2020 - € 40.287;
- 2021 - € 40.786;
- 2022 - € 41.292.

De opdracht voor de huur van de geplaatste geluidmeters loopt af op 1 september 2023.

In 2013 is opdracht verstrekt voor het inhoudelijk voorbereiden en organiseren van een expertbijeenkomst geluid en geluidshinder voor de provincie en gemeente Dronten, met totale opdrachtsom van € 4.270.

In 2010 is opdracht verstrekt voor het uitvoeren van geluidberekeningen bij 35.000 en 70.000 vliegbewegingen met B737/A320 op Lelystad Airport, met als doel om een eerste inzicht te krijgen in de geluidbelasting van de luchthaven. Deze opdracht had een opdrachtsom van € 10.400.

Tijdelijke registratie luchtvaartgerelateerde overlastklachten

Sinds 2016 verzorgt de omgevingsdienst de tijdelijke registratie van luchtvaartgerelateerde overlastklachten bij Lelystad Airport. De totale verstrekte opdrachtsom tot en met 2019 is € 10.285.

Daarnaast is in 2018 opdracht verstrekt om onderzoek te doen naar de mogelijkheden om het proces van luchtvaartgerelateerde overlastklachten bij Lelystad Airport te organiseren. De opdrachtsom hiervoor bedroeg € 35.665.

Robuust monitoringsprogramma depositie op gewassen door luchtvaartactiviteiten

Aan de Alderstafel Lelystad hebben partijen afgesproken om voorafgaand aan het te nemen luchthavenbesluit voor Lelystad Airport duidelijkheid te hebben over de wijze waarop nadeelcompensatie voor landbouw in de omgeving van de luchthaven wordt toegepast en hoe de metingen van depositie op gewassen hierbij worden betrokken.

Onder regie van provincie Flevoland is vanaf het najaar van 2013 gewerkt aan de opzet van een biomonitoringsonderzoek van depositie op gewassen. Met het oog op een eventueel toekomstig monitoringsprogramma is in het voorjaar van 2014 overeenstemming bereikt over een biomonitoringsonderzoek op en rond de Luchthavens van Lelystad (nulmeting) en Bremen (referentiemeting).

Provincie Flevoland, het Rijk (Ministerie van Infrastructuur en Milieu), Luchthaven Lelystad N.V. en Stichting Club Direct Omwonenden hebben eind 2014 afspraken gemaakt over de wijze waarop wordt omgegaan met mogelijke aanvragen voor schadevergoeding (in aanvulling op Beleidsregel nadeelcompensatie Infrastructuur en Milieu 2014), en de werking en het gebruik van een monitoringsprogramma depositie gewassen.

In het convenant is afgesproken om gedurende de ontwikkeling van Lelystad Airport, volgens het te nemen Luchthavenbesluit, terugkerend metingen volgens de methodiek van het biomonitoringsonderzoek uit te voeren op Lelystad Airport.

Voor het onderzoek en het opstellen van het convenant zijn tot dusver opdrachten verstrekt met een totaal van € 176.803.

Vogelmonitoring

Onder auspiciën van het Ministerie van I&M is door Bureau Waardenburg een voorstel voor een monitoringsplan opgesteld (Lensink 2016). In dit voorstel is aandacht besteed aan een nulmeting en activiteiten in de jaren daarna. De nulmeting ziet toe op het vastleggen van de Ausgangssituatie voordat wordt begonnen met vluchten door groot verkeer in 2020. In 2018 heeft de provincie opdracht verstrekt voor het uitvoeren van een nulmeting met een opdrachtsom van € 39.982.

Windturbines en alternatieve locaties gebruikers grasbaan en ZC Flevo

Als onderdeel van het 'Werkprogramma Alderstafel Lelystad 2.0' is de provincie portefeuillehouder voor het verkrijgen van helderheid over kader en monitoring/sanering bestaande windturbines en beperkingenzones, onderzoek naar een alternatieve locatie voor gebruikers grasbaan Lelystad Airport, toekomst general aviation, onderzoek naar een alternatieve locatie voor Zweefvliegclub Flevo en afspraken over beperkingen Zweefvliegclub Noordoostpolder.

Vanaf 2013 heeft hiervoor inhuur plaatsgevonden. Deze opdracht loopt tot en met 2020 en heeft een totale opdrachtsom van € 103.691.

In 2013 is opdracht verstrekt voor ondersteuning bij het opstellen van een intentieovereenkomst General Aviation in het kader van de ontwikkeling van Luchthaven Lelystad, met een totale opdrachtsom van € 11.000.

In datzelfde jaar is opdracht verstrekt voor het uitvoeren van een locatieonderzoek voor zweefvliegen en Micro Light Aircraft-vliegen in de Noordoostpolder, met een totale opdrachtsom van € 19.000.

In 2015 is opdracht verstrekt in het kader van de gedeeltelijke verplaatsing van Micro Light Aircraft-verkeer op Lelystad Airport, met een totale opdrachtsom van € 13.532.

De luchthaven is bezig met het opzetten van een omgevingswebsite, gericht op het informeren van omwonenden over de vliegroutes, geluidmetingen, monitoring van leefbaarheidseffecten zoals fijnstof en voedselveiligheid. De provincie heeft hieraan in 2019 een bijdrage geleverd van € 46.280.

2. Goede inpassing van de routes in het Flevolandse luchtruim

→ Totale provinciale bijdrage: € 182.000 (afgerond op duizenden euro's)

De provincie participeert in de programma's Luchtvaartnota en Luchtruimherziening. Voor beide programma's is (op onderdelen) specialistische kennis nodig die is en wordt ingehuurd in 2018, 2019 en 2020. De verstrekte opdrachten hiervoor (nog niet volledig besteed) bedragen tezamen € 34.250.

Ook in 2009 en 2010 zijn met name in het kader van de Alderstafel meerdere opdrachten verstrekt om onderzoek te doen naar (optimalisatie van) de routestructuur van Lelystad Airport en beschikbaarheid van het luchtruim. De totale opdrachtsom van deze opdrachten bedroeg € 147.500.

3. Maximaliseren economische effecten van de luchthaven

→ Totale provinciale bijdrage: € 521.000 (afgerond op duizenden euro's)

De komst van de luchthaven biedt kansen voor de verdere ontwikkeling van de economie en werkgelegenheid in Flevoland. Het is hierbij belangrijk dat onderwijs en werk op elkaar aansluiten. De afgelopen jaren zijn hiervoor meerdere opdrachten uitgevoerd.

De regionale effecten van een autonome ontwikkeling van Lelystad Airport binnen de grenzen van de PKB (planologische kernbeslissing) zijn onderzocht, met een opdrachtsom van € 51.425.

In 2010 is een opdracht verstrekt om de kansen voor luchtvaartonderwijs in Flevoland in kaart te brengen, met een opdrachtsom van € 20.520.

In 2016 is een ruimtelijk economisch perspectief opgesteld in opdracht van de provincie, met een opdrachtsom van € 15.572.

Stichting Campus Amsterdam Lelystad Airport (SCALA)

In 2014 heeft de provincie opdracht verleend aan een kwartiermaker om een businesscase Technocampus Lelystad Airport op te stellen. De opdrachtsom hiervoor bedroeg € 20.640. In de businesscase wordt beschreven hoe te komen tot een onderwijsinfrastructuur gericht op vraaggericht onderwijs op en rondom Lelystad Airport. De inrichting en activiteiten van de Technocampus Lelystad Airport sluiten zo goed mogelijk aan op de vraag van werkgevers in de regio, op en rond de luchthaven. Op basis van deze businesscase is aan Stichting Campus Amsterdam Lelystad Airport (SCALA) een subsidie verstrekt om de business case te gaan realiseren. Oorspronkelijk is aan de businesscase een bedrag van € 500.000 toegekend. Maar doordat de ontwikkeling van de luchthaven anders verliep dan vooraf voorzien, is niet tot volledige besteding gekomen en is de subsidie uiteindelijk lager vastgesteld op € 415.176.

Op 8 oktober 2015 is tussen het ROC van Amsterdam, het ROC van Flevoland, Lelystad Airport, de gemeente Lelystad en de provincie Flevoland afgesproken de samenwerking met betrekking tot onderwijs en werkgelegenheid te formaliseren in een samenwerkingsovereenkomst. Ook Aviodrome en het Werkbedrijf Lelystad hebben zich aan deze samenwerking verbonden.

Het formaliseren van de samenwerking rond onderwijs en werkgelegenheid rondom Lelystad Airport heeft tot doel de ontwikkeling van Lelystad Airport optimaal te benutten voor economische ontwikkeling, groei van werkgelegenheid en stimulering van scholing voor de (toekomstige) beroepsbevolking van Flevoland. De onderwijsportfolio van SCALA luchtvaartopleidingen bevat vier onderdelen: Leisure en Hospitality, Maintenance Repair Overhaul, Airport Services en Logistiek.

De samenwerkingsovereenkomst is getekend op 30 september 2017. Het samenwerkingscollege (SCALA) en Schipholcollege zijn in 2018/2019 gestart met een aanvraag voor de mbo Regionaal Investeringsfonds (RIF) waarbij ook regionale cofinanciering wordt gevraagd. Binnen de publiek private samenwerking (PPS-regeling) van de provincie Flevoland zijn de mogelijkheden om hiervoor subsidie aan te vragen tot een bijdrage van € 200.000. Begin 2019 heeft de provincie Flevoland in een intentieverklaring aangegeven om een cofinanciering te geven aan deze RIF-aanvraag onder die voorwaarde dat er honorering is voor de RIF en in de PPS-regeling nog voldoende middelen beschikbaar zijn.

4. Ondersteunen ontwikkeling duurzame luchthaven(omgeving)

→ Totale provinciale bijdrage: € 671.000 (afgerond op duizenden euro's)

In 2016 heeft een verkenning plaatsgevonden naar de duurzaamheidsprojecten op en rond Lelystad Airport, met een totale opdrachtsom van € 7.000.

Daarnaast wordt bijgedragen aan de duurzaamheid aan de luchthaven, het naastgelegen bedrijventerrein (Lelystad Airport Businesspark) en de bredere omgeving van de luchthaven door middel van:

Luchthavenfonds

Lelystad Airport, provincie Flevoland en gemeente Lelystad hebben gezamenlijk het Luchthavenfonds opgericht. Het doel van dit fonds is om duurzaamheid, leefbaarheid en economische ontwikkeling op en rond de luchthaven te stimuleren. De provinciale bijdrage aan dit fonds was € 550.000, waarvan € 450.000 als subsidie beschikbaar was en € 100.000 beschikbaar was voor opdrachten. In de afgelopen twee jaar zijn middelen uit het fonds ten goede gekomen aan de (leefbaarheid in de) omgeving van de luchthaven. Zo is subsidie verstrekt voor duurzaamheidsprojecten van De Lelystadse Boer en aan de inrichting van de leefomgeving van omwonenden van de luchthaven. De Subsidieregeling Luchthavenfonds eindigt per 30 juni 2020.

In onderstaand overzicht zijn de uitgaven per categorie (duurzaamheid, leefbaarheid en economische ontwikkeling) opgenomen. Hierbij zijn ook de nog te verwachten uitgaven

meegenomen, waarbij een aantal van deze uitgaven afhankelijk is van de openingsdatum van Lelystad Airport.

Onderdeel	Status	Bedrag in €
Duurzaamheid	Al besteed/verplicht	175.255
Duurzaamheid	Te verwachten	12.500
Leefbaarheid	Al besteed/verplicht	72.835
Leefbaarheid	Te verwachten	113.333
Economische ontwikkeling	Al besteed/verplicht	109.811
Economische ontwikkeling	Te verwachten	45.267
Totaal		529.001

Toekomstbestendige luchthavenomgeving

In 2018 zijn de mogelijkheden van een onderzoeksprogramma en innovatiecluster rondom de toekomstbestendige luchthavenomgeving Lelystad Airport verkend, waarvoor een opdracht is verstrekt van € 33.545.

In december 2019 is de samenwerkingsovereenkomst Toekomstbestendige Luchthavenomgeving getekend. Dit programma zorgt voor verdere versterking van het hoogwaardige en duurzame karakter van het Lelystad Airport Businesspark. En het programma geeft een impuls aan de innovatie- en concurrentiekracht van het gebied.

PowerParking

PowerParking is een project, mede gefinancierd vanuit de EU, om de parkeerterreinen van Lelystad Airport en Lelystad Airport Businesspark deels te overkappen met zonnepanelen, elektrische laadinfrastructuur te integreren en d.m.v. een slim energiemanagementsysteem ook de omgeving van duurzame energie te voorzien. Provincie Flevoland is penvoerder en heeft € 500.000 cofinanciering ter beschikking gesteld voor dit project. Door het uitstel van de opening van de luchthaven kan het project niet meer binnen de gestelde termijn gerealiseerd worden en wordt verplaatst naar een andere locatie in Flevoland.

De kosten die de provincie in 2017-2019 in het kader van dit project heeft gemaakt bedragen € 79.942

5. Landzijdige bereikbaarheid

Hoogwaardige OV-verbinding

→ Totale provinciale bijdrage: € 1.105.000 (afgerond op duizenden euro's)

Op het gebied van een hoogwaardige OV-verbinding heeft de provincie inzet gepleegd op:

- De Airport Express, een elektrische bus tussen station Lelystad Centrum en Lelystad Airport, zodat reizigers en op termijn medewerkers met efficiënt en milieuvriendelijk openbaar vervoer van en naar Lelystad Airport kunnen reizen. Hiervoor zijn vanaf 2014 meerdere opdrachten verstrekt voor de ideevorming, (voorbereiding van) de aanbesteding en de implementatie, met een totale opdrachtsom van € 336.600.
- Nachtelijk OV tussen Schiphol-Amsterdam-Lelystad Airport, zodat reizigers en op termijn medewerkers ook voor vluchten in de vroege ochtend of late avond met efficiënt en milieuvriendelijk openbaar vervoer van en naar Lelystad Airport kunnen reizen. Dit betreffen alleen interne uren. Er zijn geen opdrachten verstrekt.
- Ruimtereservering OV-baan station Lelystad Centrum - Lelystad Airport om te borgen dat ondanks toenemende verkeersdrukte reizigers van/naar Lelystad Airport en omliggende bedrijventerreinen met snel, comfortabel en efficiënt openbaar vervoer naar hun bestemming kunnen blijven reizen. Hiervoor is in 2019 een opdracht verstrekt van € 19.000. Daarnaast heeft de provincie een bijdrage van € 750.000 gedaan voor de maatregelen van de bus in het centrum van Lelystad.

Infrastructuur

→ Totale provinciale bijdrage: € 8.867.000 (afgerond op duizenden euro's)

In 2013 heeft de provincie een bijdrage van € 50.000 gedaan aan het MIRT-onderzoek bereikbaarheid Lelystad Airport.

Door de provincie is het eerste deel van de Anthony Fokkerweg aangelegd in 2016 / 2017 en op dit moment wordt het tweede deel van de Anthony Fokkerweg aangelegd.

Anthony Fokkerweg

- De Anthony Fokkerweg is een provinciale weg, die voor een beperkt deel is bestemd voor Lelystad Airport. De weg is vooral bedoeld om aansluiting 10 Lelystad te ontlasten en de toekomstige ontwikkelingen van Lelystad te faciliteren, Lelystad Airport Businesspark (bedrijventerrein) en andere bedrijfsterreinen en daarnaast Lelystad Airport. Voor een beperkt deel vallen kosten toe te rekenen aan Lelystad Airport. Dit is ook vastgelegd in het provinciaal inpassingsplan dat openbaar is te raadplegen;
- De (financiële) afspraken zijn vastgelegd in overeenkomsten. Er zijn twee keer per jaar voortgangsrapportages aan Provinciale Staten gestuurd die openbaar zijn en waarin de bedragen voor de projecten van de provincie zijn genoemd;

Voortgangsrapportages voor Provinciale Staten:

- o Voortgangsrapportage 2016
Februari 2016
Oktober 2016
- o Voortgangsrapportage 2017
April 2017
December 2017
- o Voortgangsrapportage 2018
Juni 2018
December 2018
- o Voortgangsrapportage 2019
September 2019
- o Voortgangsrapportage 2020
April 2020

Provinciale bijdrage eerste deel Anthony Fokkerweg: € 2.191.000 (budget project € 5.541.000).

Provinciale bijdrage tweede deel Anthony Fokkerweg: € 6.626.089 (budget project € 7.538.000).

- De halve aansluiting op de A6 is een project dat de provincie realiseert voor het Rijk, vanwege de samenhang tussen de aansluiting en de Anthony Fokkerweg. De kosten voor de halve aansluiting op de A6 worden echter volledig door het Rijk gedragen.

Fietspad en mobiliteitsmanagement

→ Totale provinciale bijdrage: € 1.185.000

Voor de bereikbaarheid van Lelystad Airport en Lelystad Airport Businesspark zijn door de provincie investeringen gedaan in de aanleg van een snelfietspad en een fietsstimuleringsregeling. De totale kosten hiervoor bedragen € 1.185.000.

6. Communicatie en participatie in netwerken

→ Totaal verstrekte opdrachten: € 416.000 (afgerond op duizenden euro's)

Het is belangrijk om het regionaal publiek en de omgeving te informeren over en te betrekken bij de ontwikkeling van Lelystad Airport.

- In 2016, 2017 en 2018 zijn hiervoor publieksinformatiedagen georganiseerd. De totale provinciale kosten hiervoor bedragen € 49.906.
- Vanaf 2017 tot en met 2019 zijn vijf edities van de Airportkrant uitgebracht. De totale provinciale kosten hiervoor bedragen € 23.917.

- In 2010 heeft de provincie een luchtvaartconferentie georganiseerd, waarvoor in totaal aan € 72.483,05 aan opdrachten is verstrekt.
- Aan de Stichting Lelystad Airport Moet Door is een bijdrage van € 20.000,- verleend voor activiteiten die bijdragen aan de doelstelling van de provincie om de luchthaven conform de gedane toezeggingen van 4 achtereenvolgende kabinetten geopend te krijgen.
- Tot slot zijn veel relatief kleine bedragen aan communicatie uitgegeven, bijvoorbeeld bij de ondertekening van overeenkomsten, bezoeken van kamercommissies en voor de provinciale website/digizine. De totale opdrachtsom hiervoor is afgerond € 10.000.

Kennisnetwerken

Daarnaast is het ook belangrijk dat de provincie zelf goed geïnformeerd is over luchtvaartontwikkeling. In 2019 en 2020 zijn daarom opdrachten verstrekt voor politieke monitoring (monitoring voor de provincie van Kamerstukken), met een totale opdrachtsom van € 10.000.

Ook neemt provincie Flevoland deel aan verschillende netwerken:

- AAA: lid sinds 2016 - € 30.000 per jaar, in totaal € 150.000
- SKBN: lid sinds 2017 - € 5.000 per jaar, vanaf 2020: € 7.500 per jaar, in totaal: € 22.500
- ORS: lid sinds 2016 - € 17.500 per jaar, in totaal € 87.500

Provincie Flevoland participeert in deze netwerken vanwege kennisontwikkeling en hulp bij acquisitie in logistieke en aerospace sector en om kennis op te doen/uit te wisselen over duurzame bedrijventerreinontwikkeling. Ook deze kosten zijn hiermee slechts gedeeltelijk toe te rekenen aan de uitbreiding van Lelystad Airport.

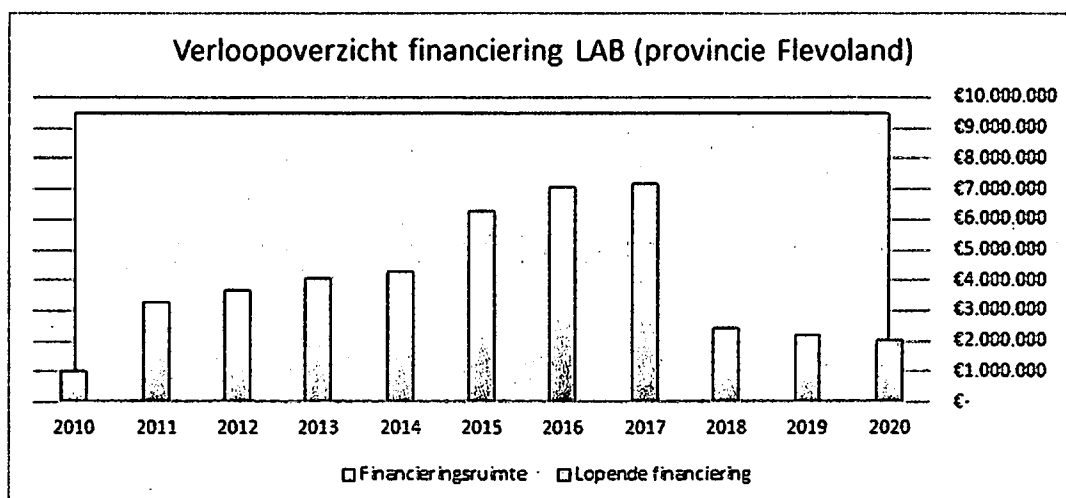
7. Vestiging van bedrijven op Lelystad Airport Businesspark, die bijdragen aan het hoogwaardige en duurzame karakter

→ **Totale provinciale bijdrage: € 1.297.000 (afgerond op duizenden euro's, excl. aandelenkapitaal).**

De ontwikkeling van Lelystad Airport en Lelystad Airport Businesspark staan los van elkaar. Zo kent de ontwikkeling van het Businesspark bijvoorbeeld een groot logistiek deel, terwijl er geen vrachtluchten naar en van Lelystad Airport vertrekken. De hier genoemde kosten hebben daarmee ook geen betrekking op (de uitbreiding van) de luchthaven.

Provincie Flevoland is aandeelhouder in OMALA met als doel werkgelegenheid te creëren en bij te dragen aan een duurzame en innovatieve ontwikkeling van het bedrijventerrein Lelystad Airport Businesspark. De provincie heeft geen winstoogmerk met dit aandeelhouderschap en verwacht een neutrale tot licht positieve eindwaarde.

De provincie heeft € 25.000 nominaal aandelenkapitaal in OMALA en € 1 mln. commanditair kapitaal in Ontwikkeling Maatschappij Airport Garden City CV. Daarnaast stelt de provincie maximaal € 9,5 mln. aan leningencapaciteit ter beschikking. De ontwikkeling van de uitstaande leningen is hieronder in een grafiek weergegeven.

Subsidies

Provincie Flevoland heeft de volgende subsidies verstrekt aan OMALA:

- een bedrag van € 1.100.000 voor de aanleg van een 10 MVA-kabel om het bedrijventerrein van de benodigde elektriciteit te voorzien;
- een bedrag van € 48.740 voor een pilot met Cobra, een dynamisch verkeersinformatiesysteem om de bereikbaarheid van het gebied te verbeteren;
- een bedrag van € 124.800 voor een e-bike- en autodeelsysteem met als doel om de mobiliteit te verduurzamen.

Overige

In 2013 heeft in opdracht van de provincie een Second opinion businessplan OMALA plaatsgevonden, met een totale opdrachtsom van € 15.000.

In 2017 heeft de provincie € 2.463 bijgedragen aan een onderzoek naar tijdige planologische borging van ruimte voor de toekomst van werk: hoe overheid en private partijen hierbij kunnen samenwerken.

In 2019 heeft de provincie advies met betrekking tot de vennootschapsbelasting ingewonnen, met een totale opdrachtsom van € 6.000.

8. Kosten ambtelijke inzet

In de jaren 2011 tot en met 2020 is de (geraamde) ambtelijke inzet gemiddeld 3 fte per jaar. Eén fte kost gemiddeld circa € 90.000. Dit betekent dat in de jaren 2009 tot en met 2020 (12 jaar) 36 fte is ingezet (€ 3.240.000).

Tot slot zijn vanaf 2009 ook opdrachten verstrekt voor strategieontwikkeling, expertise om de provincie te informeren over het besluitvormingsproces en procesbegeleiding. De totale opdrachtsom hiervoor bedraagt afgerond € 121.000.

9. Nog te verwachten kosten

Procesgeld

Voor de komende jaren wordt rekening gehouden met budgetten voor procesgeld. Daarvan worden activiteiten van betaald zoals onderzoeken, externe advisering, communicatie en inhuur van expertise. In het meerjarige begrotingskader van de provincie is daarvoor het volgende opgenomen:

Onderdeel	Bedrag in € per jaar
Lelystad Airport	125.000
LAB/OMALA	35.000
Totaal	160.000

Ambtelijke ureninzet

In 2021 wordt een vergelijkbare ambtelijke inzet (3 fte) verwacht. Na opening van de luchthaven zal dit geleidelijk aan afnemen.

Geluidnetwerk

Bij opening van Lelystad Airport in november 2021 is zeker minimaal 1 extra jaar meten nodig. De kosten hiervan worden geraamd op € 45.000.

Hoogwaardige busverbinding

De provincie heeft de hoogwaardige busverbinding tussen station Lelystad Centrum en Lelystad Airport al aanbesteed. Daarmee zijn er verplichtingen naar de concessienemer aangegaan. De opening van de luchthaven is door de minister echter recent uitgesteld.

Het voornaamste financiële risico zit in de al bestelde elektrische bussen. Deze zijn in productie en worden in het najaar 2020 geleverd. Deze bussen moeten gedurende een jaar ergens anders worden ingezet om technische achteruitgang van de accu's te voorkomen. Deze bussen komen dan bovenop het normale wagenpark, dus er zullen dieselbussen stil komen te staan. Dit gaat voor de provincie tot meerkosten leiden. Hier moeten nog financiële afspraken over gemaakt worden. In het gunstigste geval gaat het om zo'n € 150.000 per jaar (grobe schatting). In het meest waarschijnlijke geval gaat de provincie de garantievergoeding uit het contract betalen, wat neerkomt op € 220.000 per jaar.

Nachtelijk OV Schiphol-Amsterdam-Lelystad Airport

Er wordt gewerkt aan plannen voor extra trein- of busritten in de nacht tussen Schiphol, Amsterdam en Lelystad Airport, zodat de luchthaven ook bereikbaar per openbaar vervoer is voor passagiers van vluchten in de vroege ochtend of late avond. Kosten voor externe inhuur voor de planuitwerking worden geraamd op maximaal € 20.000. De exploitatiekosten voor het vervoer zullen, afhankelijk van de uitvoeringsvorm, één tot enkele tonnen per jaar bedragen. De verwachting is dat deze kosten niet door de provincie gedragen zullen worden.

OMALA

Uitstel van openingstelling van Lelystad Airport leidt tot kosten voor de provincie als aandeelhouder, want de ontwikkeltijd van Lelystad Airport Businesspark neemt toe en de vaste kosten (circa € 133.333 per jaar) blijven doorlopen.

Hierna geven we samenvattend antwoord op de vragen van Follow The Money, waarbij we verwijzen naar bovenstaande toelichting bij de activiteiten 1 t/m 9.

Follow the Money / Omroep Flevoland vragenlijst

De provincie Flevoland is een belangrijke speler in dit dossier, zowel als belanghebbende als als investeerder. Uit de jaarverslagen is slechts een summier beeld op te maken van de gemaakte kosten, investeringen en leningen. We vragen u daarom om een specificatie van deze kosten vanaf januari 2009. Daarmee bedoelen we directe investeringen in Lelystad Airport, maar ook activiteiten die aan (de uitbreiding van) het vliegveld gerelateerd zijn. Specifiek gaat het om de volgende activiteiten:

- **In diverse berichten over de kosten van de uitbreiding van Lelystad Airport duikt steeds het bedrag van 200 miljoen euro op. Waarop is dit bedrag gebaseerd? Welke kosten zijn hierin meegenomen? En hoeveel daarvan heeft de provincie Flevoland betaald?**

We herkennen het bedrag van 200 miljoen euro uit de media (o.a. Financieel Dagblad). Dit bedrag betreft een schatting van de gemaakte kosten, gedane investeringen en aangegane verplichtingen van de betrokken partijen ten behoeve van de doorontwikkeling van Lelystad Airport.

Uit bovenstaand overzicht blijken de kosten die de provincie Flevoland heeft gemaakt voor de uitbreiding van Lelystad Airport. Het is niet mogelijk deze bedragen zonder meer bij elkaar op te tellen, omdat een deel van de kosten, investeringen en verplichtingen niet (volledig) is toe te rekenen aan de luchthaven.

Voor de gemaakte kosten van de andere partijen, verwijzen wij naar hun beantwoording.

- **Welke investeringen zijn er gedaan en/of leningen verstrekt voor het opzetten en ontplooiën van Omala / LAB? En wat heeft het business park de provincie tot nu toe opgeleverd?**

Zie hiervoor punt 7 in bovenstaand overzicht.

- **Hoeveel ambtelijke ondersteuning is/was er nodig? Wat heeft dit gekost?**

Zie hiervoor punt 8 in bovenstaand overzicht.

- **Welke lobbykosten zijn er gemaakt? Hoe hoog waren deze en waar is het aan uitgegeven?**

Zie hiervoor punt 6 in bovenstaand overzicht.

- **Wat hebben de juridische inzet en mogelijke juridische procedures gekost?**

Deze inzet en kosten zitten in de projectkosten (met name infrastructurele projecten en ov-concessie) en ambtelijke inzet.

- **Welke projectmatige kosten (zoals de bouw/inrichting van de terminal, de verplaatsing van de luchtverkeersleiding, inhuren personeel) of zijn/waren er? Hoe hoog waren deze voor de provincie?**

De provincie heeft geen kosten gemaakt voor bouw/inrichting terminal of verplaatsing Luchtverkeersleiding. Voor de provincie betreffen dit geen andere projectmatige kosten dan opgenomen in bovenstaand overzicht en in jullie vragen.

- **Welke onderzoeken heeft de provincie in opdracht gegeven en hoe hoog waren deze onderzoekskosten?**

Zie hiervoor bovenstaand overzicht.

- **Er zijn bedrijven/ondernemingen die voor de uitbreiding van LA moeten vertrekken. Hoe hoog waren de uitkoopkosten (bijvoorbeeld voor de politieacademie, boeren, RDW)?**

Door de provincie zijn geen bedrijven uitgekocht voor de uitbreiding van Lelystad Airport.

- **De openbaar vervoer verbindingen zijn verbeterd, er is een nieuwe busdienst gekomen. Hoeveel heeft de provincie hieraan bijgedragen?**

Zie hiervoor punt 5 in bovenstaand overzicht.

- **Wat is er uitgegeven aan scholing/onderwijs mbt Lelystad Airport?**

Zie hiervoor punt 3 in bovenstaand overzicht.

- **De provincie Flevoland en gemeente Lelystad hebben het eerste deel van de toegangsweg naar de terminal aangelegd en betalen ook het tweede deel van de Anthony Fokkerweg naar de A6. Wat hebben deze infrastructurele projecten gekost? Hoeveel van deze kosten draagt de provincie?**

Zie hiervoor punt 5 in bovenstaand overzicht.

- **Royal Schiphol Group, de provincie Flevoland en de gemeente Lelystad hebben in 2017 de oprichting aangekondigd van het Luchthavenfonds. Daarbij werd een budget van 1,85 miljoen euro vermeld. Hoeveel heeft de provincie Flevoland sinds 2017 in het Luchthavenfonds geïnvesteerd?**

Zie hiervoor punt 4 in bovenstaand overzicht.

- **Welke kostenposten lopen nog door of worden in de toekomst verwacht? Hoeveel is daar al voor gereserveerd?**

Zie hiervoor punt 9 in bovenstaand overzicht.